

Wodocza

Wodocza (Водоча) leży ok. 5 km od Strumicy. We wsi był monastyr św. Leoncjusza (Свети Леонтий), powstawał od VII w. (wzmiankowany w 1018 r. podczas panowania Bazylego II).

Obecna cerkiew – poświęcona św. Leoncjuszowi (urodzony w Strumicy, wyznaczony na prawosławnego patriarchę Jerozolimy, zmarł w Konstantynopolu w 1185) – to w rzeczywistości trzy różne świątynie przebudowywane w ciągu wieków.

W IV–VI w. była tu świątynia wczesnochrześcijańska, w VII–X na jej miejscu stał kościół biskupi, zniszczony przez cara Samuela. W XI w. wzniesiono kościół zachodni poświęcony Matce Boskiej. Był za mały, więc w XII w. zbudowano kościół środkowy św. Leoncjusza z fragmentami świątyń zachodniej i wschodniej. W XIII w. dodano narteks i kaplicę, w XIV otwarte galerie od północy i południa. Kościół zniszczyły pożar w XIV w. i trzęsienia ziemi w XIX w. i 1931 r. Został zrekonstruowany w latach 1975–1982, z zachowaniem fragmentów starych murów.

Fot. Krzysztof Pol

Elewacja południowa

Podczas wykopalisk archeologicznych odkryto m.in. dwie łaźnie, ceramikę, biżuterię, a w południowo-zachodniej i północno-zachodniej części kompleksu – nekropolię (ponad 1000 grobów datowanych na XIV–XIX w.).

Elewacja zachodnia i południowa

Prezbiterium, absyda ołtarzowa

Elewacja północna, przednawie

Fot. Krzysztof Pol

Elewacja południowa, wejście do przednawia

Elewacja północna, wejście do kruchty

Przy ścianie południowej znajdują się podcienia wsparte na słupach i kryte dachem pulpitowym (fot. poniżej).

Fot. Krzysztof Pol

Elewacja wschodnia

Na bramie klasztornej umieszczono mozaikę z wizerunkiem patrona – św. Leoncjusza.

Fot. Jolanta Pol

Polichromie powstały w wiekach X, XI i XII. W 1958 r. usunięto ocalałe fragmenty, po konserwacji są w muzeum w Skopje.

Przejście z przedsionka do przednawia i nawy

Korytarz poprzeczny w przednawiu przy ścianie zachodniej

Nawa, ikonostas, prezbiterium

Fot. Krzysztof Pol

Zachowała się absyda z kościoła wschodniego (pierwotny ikonostas był marmurowy), a fragmenty fundamentów są z V–VI w.

Prezbiterium, preśtoł

Łuk arkadowy w przednawiu

Kopuła nad nawą

Fot. Krzysztof Pol

W nawie wystawiono kopie zachowanych polichromii. W dolnej części ikonostasu jest m.in. krzyż macedoński (weljuski).

Krzyż macedoński, symbol Macedońskiego Kościoła Prawosławnego

Ikona Matki Boskiej (pierwotnie w kościele zachodnim)

Anałożczyk w nawie

Fot. Krzysztof Pol

Fot. Krzysztof Pol

Kopie zachowanych polichromii, w nawie